

Marek Saj

Kollokwium habilitacyjne ks. dr Piotra Krocza

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawno-historyczny 55/1, 232-234

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

lokwiem habilitacyjnego, podjęła uchwałę w sprawie nadania ks. dr. Lucjanowi Świto stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk prawnych w zakresie prawa kanonicznego.

o. Marek Saj CSsR

KOLOKWIMUM HABILITACYJNE KS. DR. PIOTRA KROCZKA

Dnia 22 listopada 2011 roku na Wydziale Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie odbyło się kolokwium habilitacyjne ks. dr. Piotra Krocza, kapłana diecezji bielsko-żywieckiej, pracownika naukowego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

Podstawę przewodu habilitacyjnego stanowiła rozprawa napisana w języku angielskim pt. *The Art of Legislation: the Principles of Lawgiving in the Church*, Kraków 2011, ss. 344. Recenzentami rozprawy byli: p. prof. dr hab. Maciej Zieliński (US), p. prof. dr hab. Tadeusz Zieliński (CHAT), ks. prof. dr hab. Antoni Kość (KULJPII) oraz ks. prof. UKSW dr hab. Tomasz Gałkowski. Kolokwium habilitacyjnemu przewodniczył dziekan Wydziału Prawa Kanonicznego UKSW – ks. prof. UKSW dr hab. Józef Wroceński.

Rozprawa habilitacyjna ks. dr. Piotra Krocza składa się ze wstępu (s. 5-10), trzech rozdziałów (s. 11-245), zakończenia (s. 246-255), bibliografii (s. 257-293), skrótów (s. 295-296), indeksów (s. 297-314), streszczenia w języku polskim (s. 315-316), spisu treści w języku polskim (s. 317-324), streszczenia w języku niemieckim (s. 325-326), spisu treści w języku niemieckim (s. 327-335) oraz spisu treści w języku angielskim (s. 337-344).

Przedmiotem rozprawy jest sztuka prawodawstwa, czyli zasady prawodawcze w Kościele. Autor podjął się opisanie tego zagadnienia, gdyż uważał, że istnieje potrzeba ukazania prawidłowych zasad tworzenia prawa w Kościele, tak, by prawo było pisane dobrze. We wstępie dysertacji jej Autor wskazuje, iż prawodawstwo rozumiane jako działalność organu stanowiącego ustawy wymaga wykorzystania wielu bardzo specyficznych umiejętności. Z tego właśnie powodu bywa ona nazywana „sztuką legislacji”. Jedynie prawodawca, który posiada wysoki stopień wiedzy merytorycznej dotyczącej regulowanego zagadnienia, jak również posiada kompetencje prawnicze potrzebne do prawidłowego pisania tekstów ustaw, może podejmować właściwe decyzje prawodawcze.

Aktualnie większość norm obowiązujących w systemie prawa kanonicznego jest zawarta w aktach prawnych. Ich autorem jest kompetentny prawodawca powszechny

lub partykularny. Biorąc pod uwagę rolę prawa w Kościele, gdzie jest ono jego niezbędnym narzędziem w prowadzeniu wiernych do zbawienia, stanowienie prawa jest zadaniem bardzo odpowiedzialnym. Celem więc rozprawy habilitacyjnej jest przedstawienie teorii dotyczącej prawodawstwa wraz z techniką legislacyjną, która może znaleźć zastosowanie w praktyce prawodawców kościelnych.

Analizę zarysowanego problemu legislacji prawa w Kościele dokonano w oparciu o szeroką bazę materiałową. Należy do niej przede wszystkim poprzedni i obecny Kodeks Prawa Kanonicznego dla Kościoła łacińskiego oraz Kodeks Kanonów Kościołów Wschodnich. Dalej, wypowiedzi władzy kościelnej o charakterze doktrynalno-prawnym, a także akty prawa pozakościelnego, w tym prawa polskiego. Opracowanie zostało oparte również na bogatej, wielojęzycznej literaturze przedmiotu.

Na strukturę pracy składają się trzy rozdziały. Rozdział pierwszy (*Church as Legislator – Kościół jako prawodawca*, s. 11-83) dotyczy Kościoła jako matrix legis i jest punktem wyjścia dla rozważań na temat legislacji kościelnej. Według Autora nie można zmierzyć się z zagadnieniem sztuki legislacji dokonywanej w Kościele bez przybliżenia przyczyny sprawczej tego prawa, czyli samego Kościoła. W nim to bowiem powstaje i obowiązuje prawo kościelne. Jest ono stanowione ze względu na misję, którą powierzył Kościołowi Jezus Chrystus. Zrozumienie mechanizmów powstawania tego prawa, jego celu i funkcji jest możliwe tylko poprzez uprzednią znajomość kościelnej wspólnoty.

Celem rozdziału drugiego (*Legislation as Activity of Legislator – Prawodawstwo jako działalność prawodawcy*, s. 85-187) jest przybliżenie – z uwzględnieniem obrotu Kościoła jako podmiotu dokonującego legislacji – procesu tworzenia prawa. Stanowienie ustaw to postępowanie bardzo skomplikowane, wieloetapowe, na które wpływ mają liczne i bardzo różnorodne czynniki. Istotną rolę odgrywa w nim umiejętność tworzenia tekstu prawnego. Z tego właśnie względu w tej części rozprawy poruszony został problem technik legislacyjnych, które powinny być znane prawodawcy kościelnemu. Umiejętność poprawnego formułowania tekstu normatywnego jest niezbędna do skonstruowania prawidłowego brzmienia ustawy i następnie skutecznego jej stosowania.

W rozdziale trzecim (*Law as Produkt of Legislation – Ustawa jako produkt prawodawstwa*, s. 189-245) Autor przedstawia ustawę jako wynik działalności prawodawczej. Została podana w nim klasyfikacja ustaw kościelnych, zagadnienie ich hierarchii oraz charakterystyka kościelnego aktu normatywnego. Określony został także zakres podmiotowy oraz przedmiotowy regulacji jakich może dokonywać prawodawca kościelny. To z kolei otwarło drogę do wielopłaszczyznowego przedstawienia ważnego dla prawodawcy tematu, jakim jest recepcja prawa w Kościele.

Rozprawa została zwieńczona zakończeniem, w którym Autor prezentuje konkluzje z przeprowadzonych analiz i przedstawionych opisów. Zamieszczone w nim postulaty mają postać zdań imperatywnych, które mogą być praktyczną wskazówką dla prawodawcy kościelnego przy podejmowaniu czynności legislacyjnych.

Rada Wydziału Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, biorąc pod uwagę pozytywną ocenę rozprawy habilitacyjnej i całego dorobku naukowego Habilitanta oraz wynik kolokwium habilitacyjnego, podjęła uchwałę w sprawie nadania ks. dr. Piotrowi Kroczkowi stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk prawnych w zakresie prawa kanonicznego.

o. Marek Saj CSsR